

ПРОФИЛИРАНА ГИМНАЗИЯ „НАЙДЕН ГЕРОВ” - ЛОМ

3600 Лом, ул. „Дунавска“ № 67, тел. 0971/79 866; e-mail: info-1209006@edu.mon.bg

Утвърждавам: _____

Директор: Румяна Здравкова

**УЧИЛИЩНА ПРОГРАМА
ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ
ЗА УЧЕБНАТА 2026/2027 ГОДИНА**

Настоящата програма е приета с решение на Педагогическия съвет, протокол №11/03.09.2026 г. и утвърдена със заповед № АД-351/ 03.09.2026 г. на директора на ПГ „Найден Геров“.

ВЪВЕДЕНИЕ

Отсъствията на учениците и вероятността за преждевременното им отпадане от системата на българското образование през последните години е във фокуса на политиката на всяко училище в България. За вземането на адекватни мерки за намаляване на дела на отпадналите и преждеременно напусналите училище трябва да се имат в предвид четири основни проблема, чието решение определя стратегическия успех.

1. Признаване на проблема с нарастващия брой отсъствия и потенциалната възможност ученици да отпаднат от системата на образованието.
2. Провеждане на училищни политики към осигуряване на ефективна подкрепа на ученици в риск.
3. Проява на желание, новаторство, гъвкавост при решаване на индивидуалните проблеми на младежите в риск.
4. Проява на мотивирано отношение от страна на педагогическите специалисти по отношение на формиране на знания, умения и отношения в училище.

Настоящата програма е в съответствие с целите на националните политики по превенция на ранното напускане на образователната система.

Превенцията и преодоляването на проблема изисква интегрирана политика и ангажираност на всички сектори и институции, свързани с образованието и с личностното и професионално развитие на децата и младите хора в България.

Водещи стратегически документи при изготвяне на училищната програма на ПГ „Найден Геров” за превенция на ранното напускане на образователната система:

- Закон за предучилищното и училищното образование;
- Наредба за приобщаващо образование;
- Закон за младежта;
- Стратегия за намаляване дела на преждеременно напусналите образователната система;
- Национална стратегия за насърчване и повишаване на грамотността;
- Постановление № 100 от 8 юни 2018 г. за създаване и функциониране на механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане и включване в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст

ЦЕЛИ

Целите на училищната програма за превенция на ранното напускане на учениците следват основни принципи на приобщаващото образование:

- Всяко дете има право на образование и трябва да има равен достъп до образование;
- Всяко дете може да учи и да се възползва от предимствата, които образованието дава; - В образователния процес не се допуска дискриминация, основана на раса, народност, пол, етническа принадлежност, вероизповедание, обществено положение, увреждане или друг статус;
- Учениците трябва да бъдат стимулирани да участват активно в образователния процес;

ЗАДАЧИ

1. Създаване на мерки за превенция на ранното отпадане на училищно ниво и в съответствие със спецификата на ПГ „Найден Геров“.

2. Обмен на добри и работещи практики между заинтересованите страни в едно със засилена информационна дейност за популяризиране ползите от образование.
3. Подобрени резултати от НВО, ДЗИ и осигурена образователна и личностна подкрепа на всеки ученик.

РИСКОВЕ ПОРОДЕНИ ОТ РАННОТО ОТПАДАНЕ:

Преждевременното напускане на училище води още до нарастване на рисковете от социално изключване, застрашава сигурността и стабилността на обществото и е предпоставка за влошаване качеството на живот на сегашното и следващите поколения. Здравният статус и достъпът до услуги и ресурси, които могат да осигурят по – добър стандарт и продължителност на живота в добро здраве и благосъстояние са в пряка зависимост от получената по – висока степен на образование. Посочените последствия са показателни за мащаба и степента на негативното влияние на преждевременното напусналите училище и техните семейства и върху цялостното социално– икономическо развитие на страната.

ПРИЧИНИ ЗА РАННОТО ОТПАДАНЕ ОТ УЧИЛИЩЕ

Причините за отпадане от училище са многообразни и не се проявяват изолирано, а въздействат комплексно. Това определя необходимостта да се подхожда комплексно и същевременно да се действа индивидуално към конкретния случай на всяко дете, застрашено от отпадане или вече отпаднало от училище.

Анализът показва, че причините за ранното отпадане могат да се класифицират в следните направления:

- икономически причини;
- социални причини;
- етнокултурни причини;
- образователни причини;
- институционални причини;
- здравен статус;
- психологически причини;

Социално-икономически причини: Много от родителите които са с ниски или без материални възможности работят в чужбина, поради което децата се отглеждат и възпитават от възрастни хора – баби и дядовци. Наблюдават се случаи при които ученици в гимназиална възраст са оставени да живеят сами, което само по себе си води до риск от отпадане от училище. На някои ученици им се налагат да работят за да подпомогнат семействата си както извън учебно време, така и по-време на учебния процес. Това води до натрупването на много отсъствия и изоставане от учебния материал. Много често тези младежи поставят финансовата потребност пред необходимостта от придобиване на образование, което води до напускане на училище.

Етнокултурни причини: Липса на мотивация , породена от социалния статус на семейството, по-ниска ценност на образованието, ранни бракове, честа миграция;

Образователни причини: Ученици, които трудно се справят с учебния материал постепенно губят интерес към посещението на учебните часове, като постепенно нараства

риска да се превърнат от носители на много отсъствия в отпаднали от училище. Конфликтни отношения със съученици или учители, допълват риска.

Институционални: Недостатъчно добро координиране между различните служби и институции на общинско, регионално и национално ниво.

Здравен статус: в контекста на политиките за развитие на приобщаващото образование продължава тенденцията за интегриране на децата със специални образователни потребности в общообразователните училища. Рисковете за преждевременното напускане на училище са свързани с недостатъчна диагностика и подготовка на училищата за приобщаването на тези деца. Тук се включват и всички фактори на образователната среда, материалната база, човешките и финансовите ресурси, които не отговарят на изискванията за прилагане на приобщаващото образование.

В Профилирана гимназия „Найден Геров“ застрашени от отпадане са основно тези, ученици от VIII и IX клас, които имат неизвинени отсъствия, но въпреки това е едно от училищата в България, в които няма отпаднали ученици. Това се дължи на последователната политика на образователната институция подчинена на принципите за:

- всеобхватност на дейностите – осъществяване на дейности по превенция на тормоза и насилието, ранна диагностика, както и дейности за мотивация и преодоляване на проблемното поведение, които са израз на общата воля и на координираните усилия на всички участници в образователния процес, активна работа с родителите и индивидуален подход към учениците;
- публичност и прозрачност на цялостната политика – активно сътрудничество с ДПС, ДСП и ОЗД;
- обратна връзка с институции, родители, класни ръководители, учители и ученици;

ДЕЙНОСТИ И МЕРКИ ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО ОТПАДАНЕ:

1. Картотекиране на учениците в риск.
2. Своевременно уведомяване на родителите за отсъствията и успеха.
3. Диференциран подход при работа в учебните часове.
4. Допълнителна работа с изоставащите ученици.
5. Индивидуална работа на класни ръководители и учители с ученици в риск.
6. Анализ на движението на учениците и причините за напускането им.
7. Провеждане на здравно и гражданско образование в часовете на класа.
8. Активна работа на комисията във връзка с действащия Механизъм за противодействие на училищния тормоз.
9. Активна работа на УКБППМН.
10. Предприемане на конкретни мерки за обща и допълнителна подкрепа.
11. Функционираща система за наставничество, както учител-ученик, така и ученик-ученик.
12. Сътрудничество с други институции – Детска педагогическа стая, Дирекция социално подпомагане, Отдел „Закрила на детето“.
13. Повишаване на интереса на учениците за работа в екип, чрез включването им в различни кампании.
14. Поддържането на самостоятелната форма на обучение като алтернатива на дневната.
15. Редовно вписване на отсъствията на учениците.
16. Контролирано извиняване на отсъствията от класните ръководители